

„LEPSZA DROGA”

**PROGRAM AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ OSÓB
DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH Z TERENÓW
WIEJSKICH DLA WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO**

Część I. Informacje o projekcie

1. Podstawa prawna

- **Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r.** o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2004 r. Nr 99, poz. 1001 ze zmianami),
- **Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 13 lipca 2004 r.** w sprawie szczegółowego sposobu i trybu organizowania prac interwencyjnych i robót publicznych oraz jednorazowej refundacji kosztów z tytułu opłaconych składek na ubezpieczenie społeczne (Dz. U. z 2004 r. Nr 161, poz. 1683),
- **Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 września 2004 r.** w sprawie algorytmu ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań w województwie (Dz. U. z 2004 r. Nr 224, poz. 2273),
- **Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r.** Kodeks pracy (tekst jedn. Dz. U. z 1974, Nr 24 poz. 141 ze zmianami).

2. Cele strategiczne programu

We współpracy z Wielkopolskim Zarządem Dróg Wojewódzkich, Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu opracował program aktywizacji zawodowej „Lepsza droga”, który realizowany był w 2003 i 2004 roku. Program zakładał kompleksowe, zbiorowe działania partnerów lokalnego rynku pracy, czyli Wielkopolskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu oraz powiatowych urzędów pracy.

W roku 2003 program realizowany był w 10 powiatach, w jego ramach zaktywizowano 95 osób.

W roku 2004 program realizowany był w 14 powiatach, w jego ramach zaktywizowano 118 osób bezrobotnych. Dzięki pracom wykonanym przez uczestników programu znacznej poprawie uległa wojewódzka infrastruktura drogowa.

W związku z efektami ekonomicznymi i społecznymi, pozytywnym odbiorem wśród osób bezrobotnych oraz wymiernymi korzyściami, jakie przyniósł program aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych „Lepsza droga” dla poprawy stanu infrastruktury drogowej w poprzednich dwóch latach, Samorząd Województwa Wielkopolskiego podjął decyzję o kontynuowaniu programu w roku 2005.

Celami strategicznym wojewódzkiego programu „Lepsza droga” są:

1. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych.

Celem programu jest podejmowanie działań na rzecz osób długotrwale bezrobotnych zamieszkujących tereny wiejskie Wielkopolski.

W ramach programu zaktywizowanych zostanie 145 osób, dla których pracodawcy utworzą stanowiska pracy w ramach robót publicznych w okresie od 1 lipca do 28 października 2005 roku. Program zakłada kompleksowe, zbiorowe działania partnerów lokalnego rynku pracy, czyli: Wielkopolskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Poznaniu, pracodawców, powiatowych urzędów pracy oraz Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu.

Realizacja programu przyczyni się do podniesienia aktywizacji zawodowej osób z grupy ryzyka zawodowego w następstwie:

- zapobiegania zjawisku wykluczenia społecznego poprzez skrócenie okresu pozostawania bez pracy oraz pogłębiania się negatywnych (biernych) postaw wobec pracy,
- przeciwdziałania negatywnym skutkom wykluczenia społecznego wynikającym z długotrwałego pozostawania bez pracy,
- zdobycia przez osoby uczestniczące w programie źródeł utrzymania, co poprawi ich sytuację społeczno-ekonomiczną oraz przyczyni się do ograniczenia poziomu pogłębiającej się biedy i ubóstwa, na które narażone są osoby długotrwale bezrobotne.

2. Polepszenie stanu dróg wojewódzkich

Województwo wielkopolskie jest korzystnie usytuowane na skrzyżowaniu ważnych europejskich powiązań komunikacyjnych. Krzyżują się tu ważne szlaki, wiodące z Berlina przez Poznań, Konin i Warszawę do Moskwy oraz z Pragi przez Wrocław, Leszno, Poznań na wybrzeże Bałtyku. Przez tereny województwa wielkopolskiego przebiega główny korytarz tranzytowy z Europy Zachodniej do Federacji Rosyjskiej. W Wielkopolsce trwa budowa autostrady A2, która zdecydowanie poprawi warunki przejazdu od granicy zachodniej przez Poznań, Warszawę i dalej do Moskwy. Dotychczas wybudowano odcinki łączące Konin z Nowym Tomyślem. Całkowita długość autostrady przez województwo wyniesie 255 kilometrów.

Długość dróg wojewódzkich na terenie Wielkopolski wynosi 2662 km.

W związku z powyższym poprawa stanu dróg województwa wielkopolskiego, poprzez wykonywanie prac związanych z konserwacją nawierzchni, sprzątnięciem i porządkowaniem

poobczy, jest sprawą niezwykle istotną, mającą kluczowe znaczenie dla transportu drogowego nie tylko w Wielkopolsce, ale także w skali całego kraju.

3. Uzasadnienie realizacji programu

Województwo wielkopolskie jest jednym z największych regionów w Polsce - pod względem powierzchni zajmuje 29826 km kwadratowych, co oznacza drugie miejsce w kraju, a także pod względem liczby mieszkańców, która wynosi 3362011 osób, z czego 1730654 stanowią kobiety (wg stanu na dzień 30 czerwca 2004 roku). Obszar regionu jest porównywalny ze średniej wielkości krajami Europy, np. z Belgią czy regionami europejskimi, np. Brandenburgią w Niemczech. Natomiast liczba ludności przekracza liczbę obywateli Łotwy i niewiele ustępuje liczbie mieszkańców Irlandii czy Litwy. Województwo wielkopolskie tworzy 35 powiatów (w tym 31 powiatów ziemskich oraz 4 miasta na prawach powiatu: Poznań, Kalisz, Konin i Leszno), oraz 226 gmin (19 miejskich, 89 miejsko-wiejskich i 118 wiejskich). Najbardziej zaludniony i rozwinięty pod względem ekonomicznym jest powiat poznański, który zamieszkuje 1146784 osób. Natomiast największą aglomeracją miejską jest Poznań, który liczy 573003 osób (wg stanu na dzień 30 czerwca 2004 roku).

Ludność województwa stanowią w 42,6% mieszkańcy wsi. Ludność w wieku produkcyjnym liczy 2144223 osoby (z czego 1050534 osoby stanowią kobiety), co stanowi 63,7% ogólnej liczby ludności województwa. W Wielkopolsce istnieją obszary o znacznej nadwyżce osób do pracy, często nawet wśród młodych ludzi o wysokich kwalifikacjach i różnych zawodach. W roku ubiegłym największym bezrobociem cechowały się powiaty wschodniej części województwa wielkopolskiego: kolski, jarociński, pleszewski, słupecki, gnieźnieński oraz położone w północnej części regionu powiaty: złotowski, wągrowiecki i czarnkowsko-trzcianecki (stan na dzień 31 grudnia 2004).

Struktura ludności województwa wielkopolskiego w grupach przydatności produkcyjnej

Ludność w wieku	Liczba ludności	w tym liczba kobiet	Ludność w procentach	Liczba kobiet w procentach
1. Przedprodukcyjnym	757 691	369 045	22,5	21,3
2. Produkcyjnym	2 144 223	1 050 534	63,8	60,7
3. Poprodukcyjnym	460 097	311 075	13,7	18,0
Ludność ogółem	3 362 011	1 730 654	100,0	100,0

Liczba bezrobotnych na koniec grudnia 2004 roku wyniosła 232251 osób, w tym bezrobotnych zamieszkałych na wsi było 105810, co stanowi 45,6% całej populacji bezrobotnych.

Istotnym problemem rynku pracy województwa wielkopolskiego jest poziom wykształcenia i długotrwałe bezrobocie na wsi. Spośród bezrobotnych zamieszkałych na wsi największą część stanowiły osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe oraz gimnazjalne i niższe (odpowiednio: 42874 osoby oraz 35673 osoby), zaś najmniej było osób z wykształceniem wyższym, tylko 2596 osób na dzień 31 grudnia 2004 roku.

Struktura bezrobotnych mieszkańców wsi według poziomu wykształcenia

Wykształcenie	31 grudzień 2004 r.	
	liczba osób	Procentowy udział do ogółu bezrobotnych
wyższe	2 596	2,5
policealne i średnie zawodowe	20 309	19,2
średnie ogólnokształcące	4 358	4,1
zasadnicze zawodowe	42 874	40,5
gimnazjalne i niższe	35 673	33,7
Ogółem	105 810	100,0

Jedną z najbardziej niekorzystnych cech bezrobocia zaobserwowanych w ostatnich latach jest długi czas oczekiwania na pracę od chwili zarejestrowania się w powiatowych urzędach pracy. Na koniec grudnia 2004 roku na ogólną liczbę 232251 bezrobotnych z terenu województwa wielkopolskiego, 35754 osób (tj. 15,4%) zamieszkałych na wsi oczekiwało na pracę powyżej 24 miesięcy.

Struktura bezrobotnych zamieszkałych na wsi według czasu pozostawania bez pracy

Czas pozostawania bez pracy	31 grudzień 2004 r.	
	liczba osób	Procentowy udział do ogółu bezrobotnych
poniżej miesiąca	7 182	6,8
1-3 miesięcy	14 850	14,0
3-6 miesięcy	13 385	12,7
6-12 miesięcy	17 278	16,3
powyżej 12 miesięcy	17 361	16,4
powyżej 24 miesięcy	35 754	33,8
Ogółem	105 810	100,0

W porównaniu do lat ubiegłych długotrwale bezrobotni zamieszkujący tereny wiejskie wykazują coraz większą aktywność w przystosowywaniu się do trudnych warunków gospodarki rynkowej. Młodzi ludzie coraz bardziej dbają o poziom własnego wykształcenia, upatrując w nim możliwość znalezienia pracy. Ludzie zamieszkujący tereny wiejskie dostrzegają zmiany w gospodarce i coraz częściej pracę w zakładzie produkcji pozarolniczej traktują jako podstawowe źródło dochodu. Ludziom tym należy w sposób szczególny pomóc w przezwycięzeniu sytuacji, w jakiej się znajdują. Szczególnie dramatycznie przedstawia się sytuacja wśród byłych pracowników państwowych gospodarstw rolnych. Problem ten należy rozpatrywać zarówno w kategoriach ekonomicznych jak i społecznych. Taką też rolę ma do spełnienia program aktywizacji zawodowej osób długotrwale bezrobotnych z terenów wiejskich dla województwa wielkopolskiego

4. System wdrażania programu

1. Pracodawcy złożą stosowne wnioski do powiatowych urzędów pracy i podpiszą z nimi odpowiednie umowy w sprawie organizacji robót publicznych.
2. Samorządy powiatowe otrzymają na realizację programu środki pieniężne pochodzące z rezerwy Ministra Gospodarki i Pracy.
3. Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich wniesie wkład własny w postaci zapewnienia uczestnikom programu odzieży roboczej, narzędzi i materiałów niezbędnych do realizacji zadań oraz transportu.
4. Rozliczenia finansowe odbywać się będą pomiędzy starostwami powiatowymi, w imieniu których działają powiatowe urzędy pracy a pracodawcami.

5. Ostateczni beneficjenci programu

Do uczestnictwa w programie „Lepsza droga” zostanie wybrana grupa 145 osób bezrobotnych z terenów wiejskich województwa wielkopolskiego.

Ostatecznego określenia grupy ryzyka dokonają pośrednicy oraz doradcy zawodowi powiatowych urzędów pracy Wielkopolski. Wybrane osoby zostaną skierowane do prac w ramach robót publicznych w okresie od 1 lipca do 28 października 2005 roku.

Część II. Harmonogram programu i zakres robót

1. Harmonogram realizacji zadań

Lp.	Nazwa i opis zadania	czas trwania w miesiącach
1.	Opracowanie zakresu wykonywania robót w poszczególnych powiatach.	do 30 kwietnia 2005
2.	Podpisanie stosownych porozumień z partnerami.	do 30 czerwca 2005
3.	Wyznaczenie i skierowanie bezrobotnych z grupy ryzyka do pracy w ramach robót publicznych w okresie od 1 lipca do 28 października 2005 roku	do 30 czerwca 2005
4.	Wykonanie ustalonych zadań z zakresu polepszania stanu dróg wojewódzkich.	od 1 lipca do 28 października 2005
5.	Monitoring programu - co miesiąc przez czas trwania robót publicznych.	do 10 dnia kalendarzowego następnego miesiąca

Część III. Budżet programu

Liczba osób i wydatkowanie środków z rezerwy Ministra Gospodarki i Pracy na realizację programu „Lepsza droga” w 2005 roku

Lp.	Powiat	Liczba zatrudnionych osób wg powiatów	Koszty wynagrodzeń ze środków Funduszu Pracy w okresie trwania programu wg powiatów biorących udział w programie
		osoby	rezerwa MGIP
1	2	3	4
1.	chodzieski	6	26 873
2.	czarnkowsko-trzcianecki	22	98 534
3.	gnieźnieński	5	22 394
4.	kaliski	8	35 831
5.	kolski	24	107 492
6.	koniński	8	35 831
7.	kościański	8	35 831
8.	nowotomyski	5	22 394
9.	ostrowski	6	26 873
10.	pleszewski	3	13 436
11.	słupecki	9	40 309
12.	szamotulski	5	22 394
13.	średzki	4	17 915
14.	turecki	10	44 788
15.	wągrowiecki	5	22 394
16.	wolsztyński	5	22 394
17.	wrzesiński	6	26 873
18.	złotowski	6	26 873
Województwo		145	649 430

2. Koszt zatrudnienia 1 osoby (w zł.)			
Koszt jednostkowy w programie „Lepsza droga” (w zł)			Koszt na jednego bezrobotnego w okresie realizacji programu
wynagrodzenie minimalne za pracę brutto		849,00	3 820,50
składka na ubezpieczenie emerytalne	9,76%	82,86	372,87
składka na ubezpieczenie rentowe	6,50%	55,19	248,36
składka na ubezpieczenie wypadkowe	0,97%	8,24	37,08
Razem:	17,23%	995,29	4 478,81

3. Kalkulacja kosztów realizacji programu		
wyszczególnienie	kwota w zł	udział %
Finansowanie ze środków Funduszu Pracy	649 430*	68,4
Finansowanie ze środków WZDW	300 000	31,6
Koszty ogółem:	949 430	100

* na podstawie zapotrzebowania zgłoszonego przez WZDW w Poznaniu

Część IV. Identyfikacja i wskazanie ról partnerów w projekcie

Partnerzy programu:

1. Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu.
2. Wójtowie gmin.
3. Starostwa powiatowe.
4. Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu.

Program realizowany będzie z wykorzystaniem robót publicznych, które organizowane będą przez starostwa powiatowe działające poprzez powiatowe urzędy pracy. Pracodawcami będą wójtowie gmin zgodnie z §6 rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 13 lipca 2004 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu organizowania prac interwencyjnych i robót publicznych (...) dającym organizatorowi robót publicznych możliwość wskazania pracodawcy, który zawiera ze skierowanymi bezrobotnymi umowy o pracę.

Zakres zadań poszczególnych partnerów przedstawia się następująco:

1. Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu:
 - ustalenie zakresu prac utrzymaniowych na drogach województwa wielkopolskiego,
 - nadzorowanie wykonywania prac w okresie trwania programu,
 - pokrycie – w zakresie ustalonym z poszczególnymi pracodawcami – kosztów związanych z :
 - zakupem odzieży roboczej,
 - zakupem narzędzi i materiałów niezbędnych do realizacji zadań,
 - transportem brygad oraz nadzorujących.

2. Pracodawcy:
 - zawarcie z bezrobotnymi umów o pracę na czas określony,
 - pokrycie kosztów związanych z:
 - odpisem na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych,
 - odpisem na Fundusz Pracy,
 - szkoleniem BHP,
 - badaniami lekarskimi uczestników programu.

3. Starostwa powiatowe, w imieniu których działają powiatowe urzędy pracy:
 - identyfikacja grupy ryzyka,
 - rekrutacja i selekcja uczestników programu,
 - skierowanie do prac,
 - rozliczenia finansowe z pracodawcami,
 - comiesięczny monitoring i sprawozdawczość z przebiegu realizacji programu przekazywany do Oddziałów Zamiejscowych WUP w Poznaniu w Kaliszu, Koninie, Lesznie i Pile do 10 dnia kalendarzowego następnego miesiąca.

4. Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu:
 - opracowanie wojewódzkiego programu „Lepsza droga” na podstawie otrzymanego z Wielkopolskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Poznaniu zapotrzebowania na liczbę uczestników ww. programu wg powiatów,
 - zabezpieczenie środków z rezerwy Ministra Gospodarki i Pracy na realizację programu wg zapotrzebowania zgłoszonego przez Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu dla powiatów Wielkopolski (refundacja części

kosztów zatrudnienia w ramach robót publicznych powiększona o składki na ubezpieczenie społeczne osób zatrudnionych na podstawie skierowania przez czas trwania programu),

- przy współdziałaniu Oddziałów Zamiejscowych w Kaliszu, Koninie, Lesznie i Pile monitoring realizacji programu oraz ocena końcowa programu po jego zakończeniu.

„LEPSZA DROGA” – zestawienie porównawcze programu z lat 2003,2004 i 2005				
Rok	Ilość uczestników programu	Ilość powiatów	Kwota z Funduszu Pracy (w zł)	Czas trwania programu
2003	96	10	179 017	3 miesiące
2004	118	14	672 322	6 miesięcy
2005	145	18	649 430	4 miesiące